

αλώνι

αλώνι, το, ουσ. [<μσν. άλώνιον, υποκορ. του μτγν. ἄλων, η, <αρχ. ἄλως, η], το αλώνι. **1.** η εποχή του αλωνισμού και αυτό το ίδιο το αλώνισμα: «άρχισαν τ' αλώνια || αύριο έχουμε αλώνι». **2α.** ο φωτεινός κύκλος γύρω από το φεγγάρι ή τον ήλιο: «τα παλιά χρόνια μπορούσαν να καταλάβουν οι άνθρωποι απ' τ' αλώνι του φεγγαριού τι καιρό θα κάνει». **β.** ονομασία διάφορων χώρων σε κυκλικό σχήμα: «το αλώνι του ελαιοτριβείου, δηλ. ο χώρος όπου απλώνονται οι ελιές || το αλώνι των αγίων, δηλ. το φωτοστέφανο»

- Αλωνάρης με τ' αλώνια και με τα χρυσά πεπόνια, βλ. λ. [Αλωνάρης](#).

- είναι σαν αλώνι, (για χώρους) **α.** είναι πολύ μεγάλος: «νοίκιασε μια αίθουσα που είναι σαν αλώνι, ενώ δε θα είμαστε παραπάνω από πενήντα άτομα στο χορό του συλλόγου μας». **β.** βρίσκεται σε πολύ μεγάλη ακαταστασία: «κάθε πρωί που φεύγει, το δωμάτιό του είναι σαν αλώνι». Υποκορ. **αλωνάκι, το**.

- έκανε (κι) η μύγα αλώνι και γυρίζει και μαλώνει, βλ. λ. [μύγα](#).

- και στ' αλώνια και στα σαλόνια, λέγεται για άτομο που μπορεί να συμπεριφερθεί με την ίδια άνεση σε οποιοδήποτε περιβάλλον βρεθεί. Πρβλ.: είμαι βλάχος στο αλώνι κι όμως μάγκας στο σαλόني (Λαϊκό τραγούδι).

- κάλλιο τ' αλώνι σου μικρό και νάν' μοναχικό σου, καλύτερα να έχεις μια δουλειά που να την ελέγχεις μόνος σου και ας είναι και μικρή: «επειδή όπου λαλούν πολλά κοκόρια αργεί να ξημερώσει, κάλλιο τ' αλώνι σου μικρό και νάν' μοναχικό σου».

- με τ' αλώνια ή στ' αλώνια, ειρωνική απάντηση σε κάποιον που μας ρωτάει πότε θα του δώσουμε κάτι, ιδίως τα λεφτά που του χρωστάμε, ή πότε θα πραγματοποιήσουμε κάποια υπόσχεση που του δώσαμε και υπονοούμε ένα πολύ μακρινό χρονικό διάστημα ή και καθόλου. Συνών. με τ' αγελαδοκούρεμα ή στ' αγελαδοκούρεμα / με τα καπνά ή στα καπνά / με τα κουκούλια ή στα κουκούλια / με τα μπαμπάκια ή στα μπαμπάκια / τον Αύγουστο που 'ναι παχιές οι μύγες.

- σαν τη βροχή στ' αλώνι, βλ. λ. [βροχή](#).

- τα κάνω αλώνι, επιφέρω μεγάλη αναστάτωση σε ένα χώρο, σκορπίζω δεξιά αριστερά τα πράγματα που υπάρχουν σε ένα χώρο: «τα 'κανε αλώνι μέσα στο δωμάτιό του για να βρει το χρυσό του αναπτήρα».

- τα μαρμαρένια αλώνια, ο μυθικός χώρος, όπου πάλεψε ο Διγενής με το Χάρο. (Τραγούδι: *παίρνω διπλό παίρνω τριπλό, εμένα με λένε Αντώνη κι αν είσαι άντρας έλα δω στο μαρμαρένιο αλώνι*).

- χέστηκ' η φοράδα στ' αλώνι, βλ. λ. [φοράδα](#).